

Lehdistötiedote

3.1.2006

Julkaisuvapaa heti

Pääoman lähtö: Suomalaisten yritysten kansainvälistyminen ja tulopolitiikka

Viimeisten kymmenen vuoden aikana suomalaisten yritysten liiketoiminta on laajentunut ulkomaille erittäin nopeasti. Aiempaa selvästi suuremmista rahoitusresursseista huolimatta suomalaiset yritykset ovat investoineet varsin vähän Suomeen ja sen sijaan siirtäneet rahoitusresurssejaan merkittävästi Suomen rajojen ulkopuolelle. Ritva Pitkäsen ja Pekka Sauramon tutkimuksessa "Pääoman lähtö: Suomalaisten yritysten kansainvälistyminen ja tulopolitiikka" on laskettu, että teollisuudessa yritysten käytettävissä olevista varoista noin 40 prosenttia eli noin 40 mrd. euroa käytettiin ajanjaksolla 1995–2003 sijoituksiin ulkomailla. Tuotantokapasiteettia kasvattaviin kiinteisiin (brutto)investointeihin Suomessa käytettiin suunnilleen saman verran. Palvelualoilla ulkomaille siirretty osuus oli alhaisempi mutta myös huomionarvoisen suuri.

Pitkäsen ja Sauramon tutkimuksessa kiinnitetään erityishuomio paitsi liiketoiminnan laajentamisen kuvaamiseen myös sen rahoitustavan tarkastelemiseen. Yritysten voitot ovat olleet selvästi tärkein rahoituksen lähde. Osakeantien ja velan merkitys on ollut varsin vähäinen. Yrityssektorin suuri rahoitusyliäämä on näkynyt koko kansantalouden tasolla suurena vaihtotaseen ylijäämänä, josta on tullut pysyväisluonteinen kansantalouden piirre. Suomesta on tullut pääomaa vievä maa. Aikaisempia alhaisemat investointiasteet kuvastavatkin pääoman vientiä ja yritysten sijoitustoiminnan suuntautumista entistä enemmän ulkomaille.

Tutkimusraportissa arvioidaan myös, miten yritysten kansainvälistyminen mahdollisesti muovaa Suomen tulopoliittista järjestelmää ja erityisesti työmarkkinajärjestöjen välisiä suhteita. Mahdollisuus pääoman venttiin – pääoman "exit-optio" – voi hankaloittaa työmarkkinaneuvotteluja, koska se lisää epävarmuutta palkkaratkaisujen taloudellisista seurauksista. Palkkamaltilta ei välttämättä johda niin hyvään työllisyyskehitykseen kuin työttömyydestä huolta kantavat ay-liikkeen edustajat toivovat.

Epävarmuuden kasvu voi puolestaan ruokkia työmarkkinajärjestöjen välistä epäluottamusta. Koska työmarkkinajärjestöjen välinen luottamus eli niiden välinen sosiaalinen pääoma on suomalaisen korporatistisen neuvottelujärjestelmän elinehto, pääoman exit-optio voi osaltaan rapauttaa suomalaisen korporatistmin tulevaisuudennäkymiä.

Tutkimus on osa Suomen Akatemian rahoittamaa monitieteistä "Sosiaalinen pääoma ja luottamusverkostot" -tutkimusohjelmaa. Myös Työsuojelurahasto ja Palkansaajasäätiö ovat rahoittaneet tutkimusta. ■

Julkaisu:

Ritva Pitkänen & Pekka Sauramo, Pääoman lähtö – suomalaisten yritysten kansainvälistyminen ja tulopolitiikka, Palkansaajien tutkimuslaitos, Tutkimuksia 98/2005. ISBN 952-209-018-2, ISSN 1236-7176

Lisätietoja:

Erikoistutkija Pekka Sauramo
pekka.sauramo@labour.fi, puh. 09-2535 7357
Ritva Pitkänen
ritva.pitkanen@kolumbus.fi, puh. 045-639 4706
Tiedottaja Heikki Taimio
heikki.taimio@labour.fi, puh. 09-2535 7349